نُور

نُور

عبدالمجید چٹھہ

اشاعت 2017

عبدالجبار نے
حاجی حنیف اینڈ سنز پرنٹنگ پریس لاہور
سے چھپوا کر بیکن بکس ملتان، لاہور
سے شائع کی۔

ہدیہ 400/- روپے

انتساب

حسن مجید چٹھہ، حسین مجید چٹھہ

افنان مجید چٹھہ، ممتاز مجید چٹھہ

کے نام

فہرست

پیش لفظ

حدیثاں تے رویتاں پڑھ کے اینج لگدا اے کہ

"حضور ﷺ دے دل نوں لُبھان والے حُسن نوں اللہ ربّ العزت نے چاندی چ ٹاہل کے بنایا اے۔" اللہ تعالیٰ نے اوہناں دے سارے نُور تے حُسن وخوبصورتی نوں چھپا کے رکھیا کیونکہ او جاندا سی کہ کسے انسان دی اکھ چ اینی سکت نئیں کہ او آپؐ دے حُسن دی تاب لیا سکے۔ او ای تے ساری مخلوق نوں بنان والا اے۔ اوہدے کولوں کہڑی چیز دا لکا اے۔

خود صحابہ کرامؓ نے وی اپنی ایس مجبوری نوں منہیا اے کہ حضوؐر دے حُسن جہاں آراء دی چمک دمک دی وجہ نال اوہناں نوں اکھ بھر کے ویکھنا اساڈے لئی ممکن نئیں سی۔

حضرت حسّان بن ثابتؓ ہوراں نیں اپنے نعتیہ شعراں دے ذریعے بڑی ای سوہنی گل کیتی اے۔ "تہاڈے نالوں بہوتا سوہنا میری اکھ نے کدی ویکھیا ای نئیں تے ناں ای کسے ماں نے تہاڈے توں سوہنے بچے نوں جنم دِتا اے۔ تُہاڈی تخلیق بے عیب تے ہر نقص توں پاک اے۔ انج لگدا اے کہ اللہ نے تہاڈی مرضی دے مطابق تہاڈی

صورت بنائی اے۔

حضرت اویس قرنی ؓ نے وی حضرت علیؓ تے حضرت عمرؓ نوں جدوں او حضوؐر دے حکم نال اوہناں کول گئے سن تے کہہ دتا سی ''تُساں حضوؐر دے حسن و جمال دی صرف اک جھلک ویکھی اے۔''

حضور نبی کریم ﷺ دے پیارے صحابہؓ جہڑے دن رات ہر جگہ سفر ہووے یا کسے جگہ آ قارُ کے ہُندے اونال ہندے سی تے آپؐ دے نورانی تے برکتاں والے چہرے نوں ویکھدے رہندے سن اوہناں صحابہؓ نے آپؐ دے حُسن و جمال دی جہڑی مصوّری کیتی اے اوہدی روشنی چ اوہدا ذکر کرن دی نکی جئی کوشش کیتی اے۔ آپؐ دے حُسن نوں تحریر چ لیانا کسے وی بشر لئی ممکن نئیں۔

حضرت انسؓ فرماندے نے حضوؐر دا پیارا چہرہ قرآن مجید دے ورق دی طراں صاف سی۔ اساں کوئی وی منظر نئیں ویکھیا جہڑا حضوؐر دے چہرے مُکھڑے تے جسم نالوں زیادہ چنگا لگیا ہوئے۔

کئی صحابہؓ نوں اپنیاں اکھّیاں صرف ایس لئی پیاریاں لگدیاں سن کہ او اوہناں دے نال حضور نبی کریم ﷺ نوں ویکھ لیندے سن۔

اک صحابیؓ دیاں اکھّیاں جاندیاں رہیاں دوسرے صحابہؓ نوں جدوں پتہ چلیا تے او اوہناں نوں ملن گئے تے اوہناں نال افسوس کیتا۔ جِدے تے او بولے کہ ''میریاں ایناں اکھّاں دا مقصد صرف ایہہ سی کہ میں ایناں دے نال رسولؐ اللہ نوں ویکھ لیناں ساں لیکن جدوں آپؐ دا وصال ہو گیا تے جئے ایناں دے بدلے تبالہ دی

ہرنیاں انھیاں ہو جان تے میری اکھیاں دی روشنی واپس آ جائے فیر وی مینوں ایہہ پسند نئیں۔

میں ایہہ سمجھناں کسے وی مسلمان دا ایمان اودوں تک مکمل نہیں ہُندا جدوں تک او ایہہ یقین نہ کر لے کہ پیدا کرن والے نے حضوؐر توں پہلے تے حضوؐر دے بعد کسے نوں وی اوہناں ورگا حسین و جمیل نئیں بنایا۔ ایہہ عقیدہ رکھنا ضروری اے کہ سیّدہ حضرت آمنہؓ دے لال چ پائی جان والیاں بہترین خوبیاں، بھلائیاں، عادتاں، نیکیاں دا کسے دوسرے شخص چ موجود ہونا ممکن ای نئیں۔ آقاؐ دے حُسن و جمال نوں کائنات دی کسے مخلوق نال تشبیہ نئیں دتی جاسکدی۔

ایس کتاب ''نور'' چ حضوؐر دے حلیہ مبارک دے متعلق احادیث مبارکہ نوں اکٹھا کر کے اوہناں دا ترجمہ پنجابی زبان چ کیتا گیا اے تے فیر اوہدے مفہوم نوں سامنے رکھ کے منظوم کیتا گیا اے۔

حمد باری تعالیٰ

خدا دی مرضی دے باہجوں میں ساہ تے بھر نئیں سکدا
ایہہ آوے بھانویں نہ آوے گِلہ تے کر نئیں سکدا

الٰہی واسطے جو جان دی قربانی دیندا اے
سدا ای زندہ رہندا اے جہاں تے مر نئیں سکدا

نگاہواں نال ہنتھاں تے زبانی منگ ربّ کولوں
سوا اُس دے تری جھولی تے کوئی بھر نہیں سکدا

سمندر زندگانی دا رہوے طغیانیاں اندر
نہ ہووے جے کرم ربّ دا کوئی وی تر نئیں سکدا

کرے جو پیار ربّ سوہنے نوں جِت لیندا زمانے نوں
سہارے جو چلے ربّ دے او بندہ ہر نئیں سکدا

مجیدؔ آلِ محمد ﷺ دے تینوں صدقے خدا دیوے
کدے غیراں توں منگنے دی تُوں ہمت کر نئیں سکدا

نعت رسولِ امینؐ

چن نالوں سوہنا سوہنا چہرہ اے حُضورؐ دا
ربّ دا سراج سوہنا بنیا اے نُور دا

زُلفاں حضورؐ دیاں مینوں انج لگیاں
باغاں وچ پھلاں دیاں ڈالیاں نیں سجیاں
کنڈلاں توں تھلے تھلے روپ کوہِ طور دا
چن نالوں سوہنا سوہنا چہرہ اے حُضورؐ دا

کنّاں دیاں لوواں یا تے موہڈیاں تے آندے سن
وال تے حضورؐ دا ای مکھڑا سجاندے سن
ایہو جیہا مکھڑا نئیں ہونا کسے حُور دا
چن نالوں سوہنا سوہنا چہرہ اے حُضورؐ دا

بڑے ای نصیباں والے آپؐ دے غلام سی
چہرے اُتے نظراں اوہ رکھدے مدام سی
بنیا ٹھکانا جیہڑا دل دے سُرُور دا
چن نالوں سوہنا سوہنا چہرہ اے حضورؐ دا

ریجھاں نال ربّ نے تے سوہنے نوں بنایا اے
سوہنیاں اداواں نال سوہنے نوں بُلایا اے
ہویا اے دیوانہ سارا جگ ایس نُور دا
چن نالوں سوہنا سوہنا چہرہ اے حضورؐ دا

خامیاں دے نال میرا بھریا وجود اے
پڑھدا ایہہ لگ لُگ فیر وی درود اے
ٹُٹیا مجیدؔ لک، جہل تے غرور دا
چن نالوں سوہنا سوہنا چہرہ اے حضورؐ دا

حُلیہ مقدسہ

١- حضرت انس بن مالکؓ فرماندے نیں:

كَان رسول اللهﷺ ليس بالطّويل البائن ولا بالقصير ولا بالابيض الأمهق ولا بالادم ولا بالجعد القطط ولا بالسبط

حضرت انس بن مالکؓ فرماندے نیں اللہ دے رسولؐ دا قد نہ تے زیادہ اُچا سی تے نہ ای آپؐ چھوٹے قد دے سن بلکہ درمیانہ قد (لمبائی دی طرف مائل سی) آپؐ دا رنگ نہ تے زیادہ چِٹا سی تے نہ ای زیادہ گندمی سی۔ آپؐ دے مبارک بال نہ بہوتے کنڈلاں والے سن تے نہ بالکل ای سدھے۔

٢- حضرت ابواسحاق رحمۃ اللہ کہندے نیں کہ:

عَن أَبي اسحٰق قال: سمعتُ البَرَاءَ بن عازِبٍ يَقُوْلُ كَانَ رَسُوْلُ اللهﷺ رَجُلا مَربُوعًا بَعِيْدَ مَا بَيْنَ المنكبين عَظِيْمَ الْجُمَّةِ إِلَى شحمةِ أُذُنِيهِ يسرَى،

عليه حُلَّةٌ حَمَرَاءُ مَا رَأيتُ شَيْئًا قَطُّ احسَنَ مِنْه

حضرت ابو اسحاق رحمۃ اللہ کہندے نیں کہ حضرت برا بن عازبؓ نوں میں ایہہ فرماندیاں سُنیا کہ حضورؐ درمیانے قد دے سن اور آپؐ دے دوواں مونڈھیاں دے درمیان فاصلہ سی (آپؐ دا سینہ مبارک کشادہ سی) آپؐ دے وال مبارک گھنے تے آپ دے مبارک کنّاں دی لوتک پہنچے ہوئے سن۔ اوہناں دے اُتے سرخ دھاری دار چادر سی اوہناں توں ودھ سوہنا میں کسے نوں وی نئیں ویکھیا۔

٣- حضرت علی بن ابی طالبؓ فرماندے نیں:

عَن عَلِيِّ بن ابي طالب قَال: لَمْ يَكُنِ النَّبِيُّﷺ بالطَّوِيْلِ ولا بالقصير شئنُ الكَفَّين وَالْقَدَمِيْنِ ضَخمُ الرَّأسِ ضخمُ الكَرَادِيسِ طَوِيْلُ الْمَسْرُبَةِ إِذَا مَشِي تَكَفَّأَ تَكفُّؤًا كَأَنَّمَا يَنْحَطُّ مِنْ صَبَبٍ لَمْ اَرَ قَبْلَهُ وَلَا بَعدَهُ مِثْلَهُﷺ

حضرت علیؓ بن ابی طالبؓ فرماندے نیں کہ حضور اکرمؐ نہ تے بہوتے اُچے لمبے قد والے سن تے نہ ای چھوٹے قد والے۔ آپؐ دیاں ہتھلیاں تے پیر گوشت نال بھرے ہوئے سن۔ سر

مبارک تے مونڈھیاں دے جوڑ بھاری تے مضبوط سن۔ سینہ مبارک توں لے کے ناف تک والاں دی اک باریک تے لمبی لکیر سی۔ جدوں آپؐ چلدے تے اگے نوں جُھکے ہوندے لگدا سی کہ بلندی توں نیویں جگہ اُتر رہے نیں۔ نہ تے اوہناں توں پہلے میں کوئی اوہناں ورگا ویکھیا تے نہ ای بعد چ۔

۴۔ حضرت سماکؓ بن حرب روایت کردے نیں:

عَنْ سِمَاكِ بِنْ حَرْبٍ قَالَ: سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ سَمُرَ يَقُوْلُ: كَانَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ ضَلِيْعَ الْفَمِ، أَشْكَلَ الْعَيْنِ مَنْهُوْسَ الْعَقِبِ

سماک بن حربؓ فرماندے نیں کہ میں حضرت جابر بن سمرہؓ نوں ایہہ کہندیاں سنیا کہ رسول اللہ ﷺ دا مکھڑا مبارک کشادہ (وسیع) اکھیاں فراخ (بڑی) سرخی مائل سن تے آپؐ دیاں اڈیاں مبارک دُبلیاں پتلیاں سن۔

حضرت انسؓ صحابی ساہنوں ایہو حُلیہ دسیا
قد حضورؐ نبیؐ دا سوہنا نہ گھٹیا نہ ودھیا

گندم دے رنگ ورگا نہ سی نہ اوہ حد دا چِٹا
اکھیّاں نوں سی چنگا لگدا سوہنا چہرہ مٹھا

حُسن سراپا سرمدی سارا نال یقین دے سوہنا
مُکھڑا پاک نبیؐ دے ورگا دُوجا ہور نہ ہونا

چہرہ ویکھ کے دل پر چاندے پاک صحابیؓ سارے
سوہنے جگ دے نالوں دَسدے پاک صحابیؓ سارے

جے کر سارا حُسن نبیؐ دا ربّ ساہنوں دکھلاندا
ایہہ وی ممکن ہو نہ سکدا کوئی وی جھاتی پاندا

سر مبارک

۱- حضرت سیّدنا علیؓ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ ضخم الرأس

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دا مبارک سر مناسب بڑا سی۔

۲- حضرت ہند بن ابیؓ ہالہ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ عظیم الھامۃ

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دا نورانی سر اعتدال دے نال بڑا سی۔

❀

سر سردارِ ؐ جہان دا اُچا حُسن وقار وکھاوے
عظمت ویکھن والے تائیں دل دے اندر آوے

بیٹھے ہُندے جس مجلس وچ اُچے نظریں آؤندے
کول نبیؐ دے اُچے لمے بھانویں بیٹھے ہُندے

جے کر اُچیاں لمیاں دے نال آپ حضورؐ سی جاندے
ساریاں نالوں اُچے لگدے ایہہ اصحابؓ سناندے

سایہ وی نئیں سی سوہنے دا

۱- قاضی عیاضؒ فرماندے نیں کہ آپؐ دا پاک جسم ایناں پاکیزہ سی کہ جسم مبارک دا سایہ نئیں سی۔

کان لا ظلّ لشخصه فی شمس ولا قمر لانه کان نورا

سورج تے چن دی روشنی چ آپؐ دے پاک جسم دا سایہ نئیں سی کیونکہ حضورؐ سرتوں لئے کے پیراں تک نُور سن۔

۲- امام جلال الدین سیوّطی خصائص الکبریٰ چ روایت کردے نیں:

ان ظله کان لا یقع علی الارض وانه کان نورًا فکان اِذا مشی فی الشمس او القمر لا ینظر له ظلّ

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دا سایہ زمین تے نئیں سی پیندا۔ کیونکہ آپؐ سر توں لے کے پیراں تک نورای نور سن۔ بس جدوں آپؐ سورج یا چن دی روشنی چ چلدے تے اوہناں دا سایہ نظر نہ آندا۔

۳- امام زرقانی دسدے نیں:

لم یکن لها ظل فی شمس ولا قمر

سورج تے چن دی روشنی چ آپؐ دا سایہ نئیں سی ہندا۔

❀

پاک صاف تے نرم ملیم نالے سی پاکیزہ
جسم جہڑے دا سایہ نہ سی اوسی جسم نبیؐ دا

چونکہ نورِ الٰہی نال جسم مبارک بنیا
چن سورج وی روشن ہُندے سایہ نئیں سی ہندا

روشن ہُندے چن تے تارے سورج روشن رہندا
ایسے حال چ آقا چلدے پر سایہ نہ ہُندا

پیکر مقدّس دی رنگت

۱- سیّدہ عائشہ صدیقہؓ بیان کردیاں نیں:

کان انورھم لونا

حضورصلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اپنے رنگ روپ دے لحاظ ولوں سارے لوکاں نالوں زیادہ پُرنُور سن۔

۲- حضرت انسؓ آپؐ دے پیارے جسم دے بارے چ دسدے نیں کہ

کان رسول اللہ احسن الناس لونا

حضورؐ رنگت دے اعتبار نال سارے لوکاں نالوں زیادہ سوہنے سن۔

۳- حضرت علی مرتضیٰؓ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ ابیض تعلوہ حمرہ

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دا رنگ سفیدی تے سرخی دا بڑا سوہنا اکٹھ سی۔

۴- حضرت ابوہریرہؓ روایت کردے نیں:

ابیض کانّما صیغ من فضۃ

آپؐ چٹے گورے جسم والے سن تے اینج لگدا سی کہ آپؐ دا جسم مبارک چاندی چ ڈھالیا گیا اے۔

۵- حضرت انسؓ بن مالک روایت کردے نیں کہ اسیں وصال دے دناں چ حضرت ابوبکر صدیقؓ دی امامت چ نماز پڑھ رہے ساں۔ حضورؐ نے اپنے حجرے دا پردہ کھچیا تے۔ اساں ویکھیاں

کان وجھہ ورقۃُ مصحف

جیویں حضورؐ دا چہرہ انور قرآن دا ورق سی۔

چہرہ پاک نبیؐ سوہنے دا لوکاں نالوں سوہنا
حضرت انسؓ مبارک دسیا ہور نہ کِسں دا ہونا

رنگ نبیؐ دا ایڈھا سوہنا لال تے چٹا مِل کے
حضرت علیؓ ایہہ فرماندے رنگ سی دوویں دسدے

جسم مبارک انج لگدا سی چاندی ڈھلکاں مارے
وچ قرآن دے اللہ سوہنا وَالضُّحیٰ فرمائے

چہرہ پاک نبیؐ دا لگیا ورق قرآن دا کھُلیا
حُجرے پاک دا پردہ جس دم میرے آقاؐ چکیا

صورت سیرت نُورِ خدا دی مثل جہان نہ کوئی
کوئی ہستی اوہناں ورگی دنیا تے نہ ہوئی

مُوئے مبارک

۱- حضرت انسؓ روایت کردے نیں:

کان شعر النبی ﷺ رجلاء لا جعدًا ولا سبط

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دیاں زُلفاں نہ تے بہوتے کنڈلاں والیاں خمدار سن، تے نہ ای بالکل سدھیاں اکڑیاں ہویاں سن۔

۲- حضرت براء بن عازبؓ فرماندے نے:

ما رأیت من ذی لمة أحسن فی حلة حمراء من رسول اللہ شعرہ یضرب منکبه

میں حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے کنّاں دی لوتوں تھلے لٹکدیاں زلفاں تے سرخ جبہ پہنیا ہویاں اوہناں توں ودھ کے کسے نوں سوہنا نئیں تکیا۔

۳- حضرت ابورمثہ تمیمیؓ روایت کردے نیں:

وله لمة بها ردع من حناء

آپ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دیاں مبارک زلفاں آپؐ دیاں کنّاں دی لوتوں تھلے

سن جنہاں نوں مہندی نال رنگیا ہو یا سی۔

۴- حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا فرماندیاں نیں

وکان لہ شعر فوق الجمۃ ودون الوفرۃ

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دیاں زُلفاں کنّاں تے مونڈھیاں دے درمیان ہوندیاں سن۔

۵- سیّدنا فاروق اعظمؓ فرماندے نیں:

کان نبی اللہ ﷺ ذو وفرۃ

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم لٹکدیاں ہویاں زُلفاں والے سن۔

۶- حضرت علیؓ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ حسن الشعر

رسول اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مُوئے مبارک بہت ہی زیادہ حسین تے جمیل سن۔

وال مبارک نہ گھنگھرالے نہ سی بالکل سدھے
چودہ (۱۴) وال سفید اوہناں چ لگدے چن دے ٹکڑے

کنّھے وال لمبے آقاؐ دے ملیاں چار (۴) رویتاں
کدی کدی مونڈھیاں تائیں کدی اُتے او کنّاں

ربّ رحیم کریم دی مرضی نال ہمیشہ رہندے
ماسوا حج عُمرے دے وال نئیں کٹواندے

حضرت عمرؓ نبیؐ سوہنے نُوں ذو وفرہ سی کہندے
جس دم وال نبیؐ سوہنے دے مونڈھیاں تائیں آوندے

مہندی دے نال رنگیاں ہویاں کنّاں کول او زُلفاں
اوہناں سوہنیاں زُلفاں دی تے کھاندا اے ربّ قسماں

جبین پُرنور

۱- حضرتِ ہند بن ابی ہالہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ واسع الجبین

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وسیع پیشانی والے سن۔

۲- حضرت سعید بن مسیبؓ فرماندے نیں۔

کان مفاض الجبین

حضورؐ دا متھا وسیع سی۔

۳- اللہ ربّ العزت نے سیّدنا عیسیٰؑ نوں وحی دے ذریعے نبیؐ اقدس دے بارے دسیا۔

الصلت الجبین

(نبیؐ) کشادہ پیشانی والے ہوون گے۔

آ قا دے آون توں پہلے دسّیا حضرت عیسیٰؑ
اللہ عزّت والے نے سی جو اوہناں نوں دسّیا

او دسدے نیں پاک نبیؐ دا متھا ہوسی چوڑا
ہند ابی ہالہؓ حضرت نے وچ حدیثاں دسیا

پھُلاں ورگا ہر دم تازہ سوہنا ڈھلکاں مارے
آون والے ویکھ کے کہندے ایہو نبیؐ نے پیارے

رِیش مبارک

۱- حضرت علیؓ سے مروی ہے:

کان رسول اللہ ﷺ ضخم الرأس واللحیة

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اعتدال دے نال بڑے سر تے بڑی داڑھی والے سن۔

۲- حضرت ابوہریرہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ أسود اللحیة

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی مبارک داڑھی کالے رنگ دی سی۔

۳- حضرت اُمّ معبدؓ فرماندیاں نیں:

کان رسول اللہ ﷺ کثیف اللحیة

رسول اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی داڑھی سنگھنی سی۔

۴- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ کث اللحیة

حضور نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی مبارک داڑھی سنگھنی سی۔

۵- ترمذی شریف وچ ایہہ لکھیا اے۔

کان النبی ﷺ کان یأخذ من لحیة من عرضها وطولها

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اپنی داڑھی مبارک دے طول وعرض نوں برابر طور تے کٹواندے سن۔

۶- حضرت انسؓ روایت کردے نیں:

ولیس فی رأسه ولحیته عشرون شعرة بیضاء

حضور نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی داڑھی مبارک تے سر مبارک وچ چٹے والاں دی تعداد وِیاں[۲] توں زیادہ نئیں سی۔

❁

رِیش مبارک جس نوں دنیا کہندی داڑھی پیاری
سوہنے نبیؐ دی بھرویں گھنی تے لگدی پتلی داڑھی

سُرخ سفید جئے مکھڑے نوں ہوروی سوہنا کردی
وال داڑھی دے کٹوالیندے رہندی سی ترتیبی

کُل ستاراں ۱۷ وال چٹے سی لگدے جہڑے سُندر
ایہہ وی وال لکے رہندے سی باقیاں والاں اندر

دوویں پاسے اکو جہے سی کہندے ابنِ مسیبؓ
کالی ساری داڑھی نبیؐ دی پاک منوّر طیّب

وِچ حدیث دی کُجھ کتاباں ایہہ وی لکھیا مِلیا
سرتے داڑھی پاک دے اندروی ۲۰ والاں دا لکھیا

ابرُومبارک

١- حضرت ہندؓ بن ابی ہالہ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ ازج الحواجب سوابغ فی غیر قرن، بینھما عرق یدرہ الغضب

حضور اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مبارک بھروٹے کمان دی طرح ترچھے باریک تے گنجان سن۔ بھروٹے الگ الگ سن دوواں بھروٹیاں دے درمیان اک رگ سی جہڑی غصّے دی حالت وچ اُبھر آندی سی۔

٢- اک ہور روایت ایس طراں اے:

کان رسول اللہ ﷺ دقیق العاجبین

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے پاک بھروٹے بہوت ای باریک سن۔

٣- سیّدنا علی المرتضیٰؓ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ مقرون الحاجبین

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مقدّس بھروٹے اک دوسرے دے قریب سن۔

تِرچھے پتلے وانگ کمان بھروٹے سی نبیؐ دے
اودووِیں سی بھرویں سارے نالے وکھرے وکھرے

اک روایت ایہہ وی ویکھی بھروٹے سی پتلے
اوہناں دے وچ کارسی رگ جو غصّے وچ پھڑکے

مولا علیؓ کُجھ ایویں دسدے بھروٹیاں دے بارے
اک دُوجے دے بہت کول سی بھروٹے او پیارے

چشمانِ مقدّس

۱- بخاری ومسلم دی روایت اے آپؐ نے فرمایا:

اَقِیْمُوْا الرُّکوعَ والسُّجُودَ فَوَاللہِ اِنِّی لَاَرَاکُمْ مِن بَعدِی

اے لوگو تُسی رکوع تے سجدے ٹھیک طریقے نال ادا کرو۔ اللہ دی قسم میں تہانوں اپنے پچھوں وی ویکھدا رہناں۔

۲- حضرت علیؓ روایت کردے نیں:

کان اوعج العینین

حضوؐر دیاں اکھیاں لمیاں تے کالیاں پتلیاں سن۔

۳- حضرت ابوہریرہؓ فرماندے نیں:

کان اھدب الشفار العینین

حضوؐر دیاں مقدّس تے پاک اکھّیاں لمیاں سن۔

۴- حضرت اُمّ معبدؓ فرماندیاں نیں:

فی اشفارہ وطف

حضوؐر دیاں مبارک پلکاں لمیاں سن۔

۵- حضرت علیؓ روایت کردے نیں:

وکان اسود الحدقة

رسول اکرمؐ دی مبارک اکھیاں دی پُتلی کالے رنگ دی سی۔

٦- سیّدنا حضرت علیؓ روایت کردے نیں:

وکان اسود الحدقة

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دیاں پاک اکھّیاں دی پُتلیاں بہت ای کالیاں سی۔

۷- حضرت جابر بن سمرہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ اشکل العینین

رسولؐ اللہ دیاں پاک اکھّیاں دے چِٹے حصّے وچ سرخ رنگ دے ڈورے دکھائی دیندے سن۔

❁

کالا رنگ اوہناں اکھّیاں دا سی پُتلیاں لمیاں
ایہہ گلاں نئیں ابوہریرہؓ نالے علیؓ نے دسیاں

ایہہ وی آیا وچ حدیثاں پلکاں وی سی لمیاں
ماہِ تاباں ورگی سی پتلی کالی مارے ڈھلکاں

اکھّیاں نال میں اگے پچھے ویکھ لینا ہاں سن لو
اپنے سجدے نال رکوع وی ٹھیک رکھوائے لوگو

چِٹے حصّے وچ اکھّیاں دے لال رنگ دے ڈورے
سُرمگیں اکھّیاں دے اندر وی سُرمہ نظریں آوے

ناک مبارک

۱- حضرت علیؓ فرماندے نے۔

کان رسول اللہ ﷺ دقیق العرنین

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی مبارک بینی حُسن اور موزوں ہون دے نال باریک سی۔

۲- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ رضی اللہ عنہما اقنی العرنین له نورّ یعلوه یحسبه من لم یتامله أشم

رسولؐ اللہ دی مبارک ناک اُچی سی جسدے وچوں نور دیاں شعاعاں چھُٹدیاں رہندیاں سن۔

❁

بینی پیاری سوہنے نبیؐ دی وچکاروں سی اُچی
موٹی بھدّی بالکل نہ سی بلکہ سی او پتلی

چاہت والی کرماں والی آب و تاب وکھاوے
او نورانی کرناں نال بینی ڈھلکاں مارے

جہڑا بندہ غور دے نال نہ بینی نوں تکدا
او آقاؐ دی بینی نوں سی اُچا لمبا دسدا

گوش مبارک

۱- حضورؐ نبی کریمؐ نے آپؐ اپنی زبانِ مبارک نال فرمایا:

انی اَرٰی مَا لَا تَرَونَ وَاَسْمَعُ مَا لَا تسمَعُوْن

میں اوہناں چیزاں نوں وی ویکھ لینا جنہاں نوں تہاڈے چوں کوئی نئیں ویکھدا تے میں اوہناں آوازاں نوں وی سن لیناں جنانوں تہاڈے چوں کوئی نئیں سُندا۔

۲- حضرت عائشہؓ فرماندیاں نیں:

تخرج الاذنان ببیاضهما من تحت تلك الغدائر کانما توقدالکوا کب الدریة بین ذالك السواد

نبیؐ دیاں کالیاں زلفاں دے درمیان دو چٹے کن مبارک اینج لگدے جیویں ہنیرے وچ دو چمکن والے ستارے چمک رہے ہون۔

۳- حضرت انسؓ روایت کر دے نیں کہ اک دفعہ حضورؐ بنونجّار دے قبرستان چوں گزر رہے سن۔

فسمع اصوات قوم یعذبون فی قبورهم

حضورؐ نے قبراں وچ اوہناں مُردیاں دیاں آوازاں سنیاں جنہاں تے قبر چ عذاب ہورہیا سی۔

❁

دونویں کُن زلفاں اندر ڈھلکاں اینویں پاندے
جیویں کالی رات دے اندر چمکی جاندے تارے

کوئی ہور جو نہ سُن سکدا او آوازاں سُن دے
اپنی پاک زبان دے نالوں آپ حضورؐ سی دَسدے

وچ قبراں دے مُردیاں نال جو عذاب وی ہویا
اوہناں مُردیاں دی وازاں نوں وی آقاؐ نے سُنیا

رُخسارِ روشن

۱- سیّدنا حضرت ابوبکر صدیق ؓ روایت کردے نیں۔

كان رسول الله ﷺ أبيض الخدين

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے رُخسار (گال مبارک) مبارک چٹے رنگ دے سن۔

۲- حضرت ہند ؓ بن ابی ہالہ روایت کردے نیں۔

قال كان رسول الله ﷺ سهل الخدين

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے پاک رُخسار (گال) ہموار (برابر) سن۔

۳- حضرت ابوبکر صدیق ؓ روایت کردے نیں:

كان رسول الله ﷺ أبيض الخد

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مبارک گال بہت ای چمکدار سن۔

۴- حضرت ابوہریرہ ؓ فرماندے نیں:

كان رسول الله ﷺ ابيض الخدين

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مبارک گال سفید رنگ دے سن۔

❀

سوہنے آقا دے رُخسار سی چٹے رنگ دے سارے
نہ اُبھرے نہ اُچے نیویں لگدے سن او پیارے

نَرماہٹ اوہناں دی تکیاں پھُل حجاب سی کردے
روشن سی تے رج کے روشن ویکھ کے چن شرماوے

لب اقدس (ہونٹ)

۱- امام نبہانیؒ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ احسن عباد اللہ شفیتن والطفھم ختم فم

رسول اللہ ﷺ دے پیارے ہونٹ اللہ دے سارے بندیاں نالوں سوہنے سن خاموشی دے ویلے بہت ای کھِلے ہوئے تے نرم ونازک محسوس ہوندے سن۔

۲- حضرت جابرؓ روایت کردے نیں:

کان فی کلام رسول رضی اللہ عنہا اللہ ترتیل أو ترسیل

رسول اللہ ﷺ دیاں گلاں اینج سن جیویں موتی پروئے جا رہے نیں تے نالے ایہہ گلاں پائیدار سن۔

۳- سیّدہ عائشہؓ فرماندیاں نیں:

ان النبی رضی اللہ عنہا کان یحدث حدیثا لو عدہ العاد لاحصاہ

نبی ﷺ ایس طراں ٹھہر ٹھہر کے گلاں کردے سن کہ اگر کوئی گننا چاہوے تے گن سکدا اسی۔

۴- حضرت امِ معبدؓ فرماندیاں نیں:

(کلامہ) فصل لا نذر ولا ھذر

حضور ﷺ دی بات چیت بہت ای مٹھی تے ویلے دے مطابق ہُندی سی۔

❀

ایس دُنیا چ ربّ نے جنھے پیدا کیتے بندے
ہونٹ نبیؐ اطہر دے اوہناں لوکاں نالوں چنگے

موتی جیویں ہون پروئے ایویں گلاں کر دے
جس ویلے او چُپ رہندے سی ہونٹ وی نازک لگدے

ہولی ہولی گلاں کردے جو چاہوے او گِن لے
ویلے دے سی عین مطابق مٹھے بول نبیؐ دے

مُکھڑا (دہن) مبارک

۱- حضرت جابرؓ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ ضلیع الفم

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دا مکھڑا کشادہ سی قرآن کریم دسدا اے۔

وما ینطق عن الھویٰ۔ ان ھُوَ الّا وحیٌ یُوحیٰ

حضورؐ اپنی مرضی نال کوئی گل نئیں کردے بلکہ آپؐ او ای گل کردے سن جس دا حکم اللہ دیندا سی۔

حضرت عبداللہ بن عمرؓ دسدے نیں کہ حضورؐ نے خود فرمایا سی۔

۳- **اکتب فو الذی نفسی بیدہ ما یخرج منہ الا حق**

اُس ذات دی قسم جدھے قبضے چ میری جان اے اس منہ چوں صرف سچی گل ای نکلدی اے۔

❀

مکھڑا پاک نبیؐ سرورؐ دا سوہنا نالے کشادہ
حال نبیؐ دے سوہنے مونہہ دا آپ قرآن سناندا

اپنی مرضی نال تے کوئی گل کدی نہ کردے
ہُندا جو وی حکمِ الٰہی او ای آقاؐ کہندے

میرے مونہہ چوں جہڑی وی نکلے گل سچی ہووے
لِکھ لو سونہہ اے مینوں تے اودھی قبضے چ جان اے جس دے

دندانِ مبارک

۱- حضرت عبداللہ بن عباسؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ أفلج الثنیتین اذا تکلم رئی کالنور یخرج من بین ثنایاہ

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے سامنے والے دنداں چ مناسب وقفہ سی۔ آپؐ جس ویلے گل کردے سن تے دنداں دیاں درزاں چوں نور دیاں شعاواں نکلدیاں سن۔

۲- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ رسول اللہ ﷺ یفتر عن مثل حب الغمام۔

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم جدوں ہلکا جیہا ہسدے تے اوہناں دے پیارے دند بارش دے اولیاں وانگوں محسوس ہوندے سن۔

۳- حضرت علیؓ فرماندے نیں:

مبلج الثنایا وفی روایةٍ عنه براق الثنایا

حضور نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مبارک دند بڑے چمکیلے سن۔

✿

دند نبیؐ سرورؐ دے سارے بہوتے سن چمکیلے
ایہہ روایت کردیاں سانوں دسیا مولا علیؓ نے

گلاں کردیاں ویلے دندسی موتیاں وانگوں کھڑدے
ہر شے روشن ہو جاندی سی جس ویلے سی ہسدے

دنداں وچ درزاں دے اندروں نکلن نور شعاواں
چہرہ آپؐ دا اینج ہو جاندا جیویں پھل گلاباں

بارش والے اولیاں وانگوں چٹے دند سہانے
جہڑے ویلے پاک محمد ﷺ تھوڑا سی مسکاندے

سپی وچوں نکلے ہوئے موتی ورگیاں شاناں
جیویں وچ انگوٹھی ہیرا بنیاں ایہہ پہچاناں

زبان مبارک

اللہ ربّ العزّت قرآن پاک وچ اپنے محبوبؐ توں مخاطب ہو کے فرماندا اے۔

لا تُحرِّكْ بِهٖ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهٖ

وحی دے نازل ہون دے ویلے تسی اینوں یاد کرن لئی اپنی زبان مبارک نوں جلدی جلدی حرکت نہ دو۔

حضرت علیؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ یخزن لسانہ الا فیما یعنیہ

حضورؐ نبی کریم اپنی زبانِ مبارک نوں بے معنی گلاں توں محفوظ رکھدے سن۔

بے مطلب گلاں توں پاک سی رہندی ہر دم جہڑی
حق و سچ دا شیشہ سی او پاک زبان نبیؐ دی

ہولی ہولی یاد کرن لئی اللہ پاک سی کہندے
جلدی جلدی پاک وحی نوں آقاؐ سی دہراندے

اپنی مرضی نال حضورؐ تے گل کوئی نہ کر دے
ہُندا جو وی حکمِ الٰہی میرے نبیؐ او دسدے

آواز مبارک

۱- حضرت انسؓ روایت کردے نیں۔

بعث نبیکم ﷺ فبعثه حسن الوجه حسن الصوت

اللہ ربّ العزّت نے نبیؐ مکرم نوں مبعوث فرمایا تے اوہناں نوں سوہنے چہرے تے سوہنی آواز دے نال مبعوث فرمایا۔

۲- حضرت اُمِّ معبدؓ فرماندیاں نیں:

فی صوته صحل

آپؐ دی آواز چ رعب سی۔

۳- حضرت جبیر بن مطعمؓ روایت کردے نیں:

کان رسول الله ﷺ حسن النغمة

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دی خوش کلامی بہت خوبصورت سی۔

❁

دل نوں چنگی لگن والی واج نبیؐ اطہر دی
مِٹھی مِٹھی بہت سہانی دل تے اثر سی کر دی

ٹھہر ٹھہر کے گلاں کردے ہور وی سوہنے لگدے
دل کھچ لیندی واج اوہناں دی جد تلاوت کردے

جنھے مرضی ہون صحابہؓ اوہناں تک آ جاندی
کنّاں وچ جو رس پئی گھولے او آواز نبیؐ دی

لاگے بیٹھے وی سن لیندے سُن دے دور جو ہُندے
جے کر ہُندے وچ بازاراں اوسُن کے بہے جاندے

گردن اقدس

۱- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ روایت کردے نیں:

کان عنقه جید دمیة فی صفاء الفضة

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی گردن اللہ پاک نے چتر کاری کیتی ہوئی تے چاندی دی طرح صاف بنائی سی۔

۲- حضرت اُمِ معبدؓ بیان کردیاں نیں:

وفی عنقه سطح

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی گردن مبارک لمبی سی۔

۳- سیدہ عائشہ صدیقہؓ فرماندیاں نیں:

وکان احسن عباد الله عنقا، ینسب الیٰ الطول ولا الی القصر۔

اللہ تعالیٰ دے سارے بندیاں نالوں آپؐ دی مبارک گردن من موہنی صورت والی سی نہ زیادہ لمبی تے نہ زیادہ چھوٹی۔

۴- حضرت حافظ ابوبکر بن ابی خیثمہؒ فرماندے نیں:

کان رسول الله احسن الناس عنقا ما ظهر من عنقه للشمس والریاح فکانه اِبریق فضة مشرب ذهبا یتلأ لا فی بیاض الفضة وحمرة الذهب وما غیبت الثیاب من عنقه فما تحتها فکان القمر لیلة البدر

حضوؐر پاک کی مبارک گردن سب لوکاں نالوں ودھ کے سوہنی سی۔ دُھپ یا ہوا چ گردن دا جیہڑا حصہ نظر آندا سی او چاندی دی صراحی ورگا سی۔ جہدے وچ سونے دا رنگ انج بھریا گیا ہوئے کہ چاندی دی سفیدی تے سونے دی لالی دی جھلک نظر آندی ہوئے۔ تے آپؐ دی مبارک گردن دا جیہڑا حصہ کپڑیاں چ چھپ جاندا سی او چودھویں رات دے چن دی طراں روشن تے چمکیلا ہُندا سی۔

گردن پاک نبیؐ سوہنے دی چِٹی چاندی ورگی
اینج لگدی سی جیویں صُراحی اُتے چِتر کاری

بی بی اُمّ معبدؓ دسیا دھون نبیؐ دی لمبی
اللہ دے سب بندیاں کولوں اوسوہنی سی لگدی

دُھپ ہوا دے اندر جہڑا حصّہ نظری آندا
ویکھن والے ایہو دسدے او صراحی ورگا

سونے چاندی نال بنی جے ہووے اک صراحی
چِٹی چاندی ورگی سی تے لال او سونے ورگی

حضورؐ دے پیارے مونڈھے

۱- سیدنا ابوہریرہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ عظیم مشاش المنکبین

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مونڈھیاں دے جوڑ بڑے تے مضبوط سن۔

۲- حضرت انسؓ فرماندے نیں کسے ویلے کوئی دیہاتی آ کے حضورؐ دی قمیص کھِنچ لیندا اتے

فکانما انظر حین بدا منکبه الی شقة القمر من بیاضه (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم)

آپؐ پیارے مونڈھیاں دی سفیدی تے چمک دی وجہ نال اس طرح نظر آندے جیویں اسیں چن دا ٹکڑا ویکھ رہے آں۔

۳- حضرت علی المرتضیٰؓ، حضرت ابوہریرہؓ، حضرت ہند بن ابی ہالہؓ اور حضرت برا بن عازبؓ روایت کردے نیں:

کان النبی ﷺ مربوعاً بعید ما بین المنکبین

حضورؐ نبی کریم درمیانے قد دے سن دوواں مونڈھیاں دے درمیان فاصلہ سی۔

پینڈو آ کے پاک نبیؐ دا جد کھچ لیندے کُرتہ
مونڈھا پاک نبی دا لگدا جیویں ٹُکڑا چن دا

وِچ حدیثاں ایہو لکھیا قد میانہ نبیؐ دا
دونویں مونڈھیاں دے وچ فاصلہ جھاتی پیندا

جوڑ نبیؐ دے مونڈھیاں والے نظریں آن توانا
آپؐ دے سوہنے مونڈھیاں بارے دسن ابوہریرہؓ

بازوئے مقدس

۱- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ... أشعر الذراعین

حضورؐ دی مبارک کلائیاں تے بال موجود سن۔

۲- حضرت ابوہریرہؓ فرماندے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ عظیم الساعدین

حضورؐ اقدس دے بازو اعتدال نال بڑے سن۔

۳- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول رضی اللہ عنہا سبط القصب

حضورؐ دے بازو مبارک تے پنڈلیاں دی ساخت خوشنما سی۔

۴- امام بیہقیؒ فرماندے نیں:

وکان عبل العضدین والذارعین، طویل الذندین

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی بانہواں دیاں مچھلیاں سفید تے چمکدار سن تے
آپؐ دیاں کلائیاں لمبیاں سن۔

پاک نبیؐ دیاں بانہواں بارے ابوہریرہؓ دسدے
بہت عظیم بازو نبیؐ دے اوہناں نوں سی لگدے

وال کلائیاں اُتے وی سن کہندے ابنِ ہالہؓ
بانہواں پاک نبیؐ سرورؐ دی بنیاں ودھیا اعلیٰ

بانہواں سروؒر عالم دیاں چٹیاں نالے لمیاں
حُسن اوہناں دا جیویں شیشہ پکے جوڑ کلایاں

دستِ اقدس

۱- حضرت انسؓ روایت کردے نیں:

ما مست حریر أولا دیبا جاً الین من کف النبی ﷺ

میں کسے وی ایہو جے ریشم یا دیباج نوں چھو یا نئیں جہڑا نرمی چ رسولؐ اللہ دے مبارک ہتھ نالوں زیادہ نرم ہووے۔

۲- حضرت مستورد بن شدادؓ اپنے والد دے حوالے ذکر کردے نیں:

اتیت رسول اللہ ﷺ فاخذتُ بیدہ فاذا ھی ألین من الحریر وابرد من الثلج

میں رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی خدمت مطہرہ چ حاضر ہویا۔ بس میں رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے ہتھ پھڑ لئے۔ حضوؐر دے پاک ہتھ ریشم توں زیادہ نرم تے ملائم سن۔

۳- حضرت جابر بن سمرہؓ روایت کردے نیں کہ اک دن آپ ؐ مسجد توں باہر تشریف لیائے۔ اوس ویلے جنھیں وی بچے موجود سن ساریاں دیاں گلاں نوں تھپتھپایا تے میریاں گلاں نوں وی۔

فوجدت لیدہ برداً او ریحًا کانما أخرجھا من جونة عطار

بس مَیں حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے پاک ہتھاں دی ٹھنڈک تے خوشبو اینج محسوس کیتی جیویں حضورؐ نے ہن ای عطّار دی ڈبی چوں ہتھ کڈھے ہون۔

❀

نرم دیباج تے ریشم نالوں ہتھ نبیؐ دے سوہنے
موم ملیم جیویں ہندا اے ہتھ ملیم اوہناں دے

مسجد اندروں باہر نِکلدے مِلدے جھڑے بچّے
اپنے نرم ہتھاں دے نال گال اوہناں دے مَلدے

میری گلّاں نوں پاک نبیؐ نے جس ویلے ہتھ لائے
حضرت جابرؓ ابن سمرہ پاک روایت کر دے

اینج لگدا سی عِطر دی ڈبی وچوں کڈھے ہوئے
پاک نبیؐ دے ہتھ مبارک خوشبو والے ٹھنڈے

انگشتانِ مبارک

۱- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ سائل الاطراف

رسول اللہ دیاں برکت والیاں اُنگلیاں لمبیاں تے خوبصورت سن۔

۲- اک ہور روایت اے کہ

کان اصابعه قضيان فضة

حضور صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دیاں پیاریاں اُنگلیاں چاندی دیاں ڈلیاں ورگیاں سن۔

پاک نبیؐ دے ہتھ دیاں اُنگلاں سوہنیاں نالے لمیاں
چمک اوہناں دی اپنی پیاری جیویں چن دیاں ڈلیاں

سدھیاں لمیاں اُنگلیاں بارے وچ حدیثاں آیا
چن وجد وچ آ جاندا سی اور کدی ٹُٹ جاندا

ہتھیلیاں مبارک

۱- حضور نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی پاک ہتھیلیاں دے بارے حضرت ہند بن ابی ہالہؓ دسدے نیں کہ

کان رسول اللہ ﷺ رحب الراحة

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دیاں ہتھیلیاں چوڑیاں سن۔

۲- حضرت انسؓ روایت کردے نیں:

وکان بسط الکفین

حضور نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دیاں مبارک ہتھیلیاں کشادہ سن۔

حضرت عبداللہ بن ہلال انصاریؓ اپنے تاثرات کج ایس طراں دسدے نیں۔

۳- **فما أنسى وضع رسول الله يده على رأسى حتى وجدتُ بردها**

میں حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے پیار محبت ہمدردی تے نرمی والے ہتھاں دی راحت نوں کدی نہیں بھلیا۔ جدوں آپؐ نے اپنا برکت والا ہتھ میرے سر تے رکھیا سی۔

❀

ہتھاں دی تلیاں دے بارے دسیا ہندؓ صحابی
ماس نال تے بھریاں سی او نالے سن شادابی

جس دے نال وی ہتھ ملاندے ٹھنڈ! اوہنوں سی پیندی
خشبو او ہناں ہتھاں وچوں مُدتاں ناں سی جاندی

ہتھ مِلے تے اینج لگدا سی پھلاں نوں ہتھ لایا
برکتاں والے ایہہ ہتھاں نوں اللہ نے سی بنایا

بغل مبارک

١- اک ویلے حضرت ابو موسیٰ ؓ نے حضور ﷺ نوں وضو واسطے پانی پیش کیتا تے آپؐ نے خوش ہو کے اوہناں نوں دعا دتی تے اپنے مبارک ہتھاں نوں اُتے بلند کیتا اوس ویلے اوہناں نے کی مشاہدہ کیتا سی اودسدے نیں۔

ورأيت بياض الطيه

میں حضور ﷺ دی بغلاں دی سفیدی ویکھی۔

٢- اک ہور صحابیؓ روایت کردے نیں کہ او بارگاہِ نبویؐ چ اپنے باپ دے نال موجود سن۔ تے اوس ویلے حضرت ماغد بن مالکؓ نوں اوہناں دے اقرار جرم تے سنگسار کیتا جا ریا سی۔ میرے اُتے خوف طاری ہو گیا۔ ایس توں پہلے کہ میں بے ہوش ہو کے ڈگ جاندا۔

فضمني اليه رسول رضی اللہ عنہا الله فسال علی من عرقِ ابطه مثل ريح المسك

بس رسول اللہ ﷺ نے مینوں اپنے نال لا لیا۔ اوس ویلے آپؐ دی برکت والی بغلاں دا پسینہ میرے اُتے ڈِگیا جدی خشبو کستوری دی خوشبو دی طراں سی۔

❀

آپؐ دیاں بغلاں دے بارے ابو موسیٰؓ فرمایا
جِنھاں آپؐ دیاں بغلاں نوں وضو کراندیاں تکیا

کہندے نے میں پانی لے کے وضو کراون آیا
ہوئے خوش تے ہتھ اُٹھا کے تحفہ دتا دعا دا

اک صحابیؓ اُتے ڈگیا پاک نبیؐ دا پسینہ
کستوری دی خشبو وانگوں سمجھیا اوس نوں اوہناں

پاک صاف تے چِٹیاں بغلاں چن دے ٹکڑے جہیاں
ویکھن والے سارے صحابہؓ ایہو جہیاں کہیاں

سینۂ اقدس

١- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ عریض الصدر

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دا نورانی سینہ کشادہ سی۔

٢- امام بیہقیؒ روایت کردے نیں:

وکان عریض الصدر ممسوحه كأنه المرايا فى شدتها واستوائها، لايعدو بعض لحمه بعضًا، على بياض القمر ليلة البدر.

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دا پاک سینہ، چوڑا، کشادہ شیشے دی طرح سخت تے برابر سی۔ کوئی اک حصّہ وی دوسرے حصّے توں ودھیا ہویا نہ سی۔ سینے دی سفیدی تے چمک دمک چودھویں رات دے چن ورگی سی۔

کان رسول اللہ ﷺ فسيع الصدر

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے پاک سینے چ وسعت پائی جاندی سی۔

❀

کھُلا چوڑا اکّو جیہا سینہ پاک نبیؐ دا
نُوری نُوری اُبھریا ہویا سینہ پاک نبیؐ دا

سینۂ پاک توں ناف تائیں پتلی والاں دی لِیک
کوئی وال نئیں سن ایہہ وی سارے سن برِیک

آب وتاب وی سینے دی سی پورے چن دے ورگی
ودھیا ہویا کوئی وی حصّہ اک دوجے توں نہ سی

قلب اطہر

اللہ تعالیٰ قرآن پاک چ ارشاد فرماندا اے۔

فَبِمَا رحمةٍ من الله لِنتَ لَهُم وَلو کُنتَ فظاً غليظ القلب لا نفضوا من حولك

اے حبیب صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم اللہ دی کیسی رحمت اے کہ تسی اینہاں دے لئی نرم طبیعت والے او جے تسی جلدی ناراض ہون والے تے سخت ہوندے تے ایہہ لوگ تہاڈے کولوں چھٹ کے دوڑ جاندے۔

۲- سیّدہ عائشہ صدیقہؓ فرماندیاں نیں کہ حضور صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم نے دسیا:

ان عینی تنامان ولا ینام قلبی

ایدھے وچ کوئی شک نئیں کہ میریاں اکھیاں تے سوں جاندیاں نیں پر میرا دل نئیں سوندا۔

۳- حضرت عبداللہؓ بن عباسؓ نے حضرت کعبؓ نوں اس بارے چ سوال کیتا کہ:

اخبرنی عن قوله تعالیٰ مثلُ نُورہ کمشکوٰةٍ فیھا مصباحٌ المصباح فی زجاجة

حضرت کعبؓ نے جواب دتا مشکوٰۃ توں مراد حضور صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دا مبارک سینہ اے۔ زجاجۃ توں مراد آپ دا بہت ای پاکیزہ دل اے۔ جدوں کہ مصباح توں مراد نبوّت دی صفت اے جہڑی شجرۂ نبوّت توں روشن اے۔

پاک نبیؐ دے دل دے ورگا دل نہ ہور بنایا
ایسے دل وچ نُور مبین تے نورِ الٰہی آیا

دل اوہناں دا شیشے ورگا ہر کوئی جھاتی پاوے
ویکھے بھانویں کوئی نہ ویکھے ہر کوئی کھچیا آوے

مُکھڑا آپؐ دے دل دے ورگا دل وی مکھڑے ورگا
اوہناں دل نوں تکناں ای کیوں سی چہرہ جنہاں نے تکیا

اکھاں سون تے دل نہ سونئے وچ حدیثاں آیا
ایسے دل چ لوکاں دے لئی رحمت ڈیرا لایا

مبارک پیٹ

۱- حضرت اُمِّ معبدؓ روایت کردیاں نیں۔

لم تعبه ثجلة

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم پیٹ بڑا ہون دے عیب توں پاک سن۔

۲- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ فرماندے نیں:

کان رسول الله...سواء البطن والصدر

حضرت اُمِّ ہلالؓ تاجدارِ کائنات حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے شکم مبارک داذکر کردیاں ہویاں فرماندیاں نیں۔

ما رأيت بطن رسول الله قط اِلا ذكرت القراطيس المثنية بعضها على بعض۔

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مبارک پیٹ نوں میں ہمیشہ ایس حالت چ ویکھیا کہ جیویں کاغذ دی تہہ اُتے تہہ لگی ہوئے۔

۴- سیّدنا حضرت ابو ہریرہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول الله ﷺ ابیض الكشحين

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے دونوں پہلو سفید سن۔

۵- اک ہور روایت اے کہ حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مبارک پیٹ تے وال نئیں سن۔ ہاں والاں دی اک لکیر سینہ انور توں شروع ہو کے ناف تے ختم ہو جاندی سی۔

لیس فی بطنہ ولا صدرہ شعر غیرہ

اوس لکیر دے علاوہ آپؐ دے سینہ نور تے مبارک پیٹ تے وال نئیں سن۔

سوہنے نبیؐ دے پیٹ دے بارے دسیا پاک صحابہؓ
نرم ملیم تے ریشم ورگا سوہنا چن دے ورگا

ودھیا ہون دے عیب کولوں تے پاک سی پیٹ نبیؐ دا
وچ حدیثاں ایہہ وی آیا نہ موٹا تے نہ پتلا

ناف مبارک

۱۔ حضرت قاضی عیاضؒ نے ''الشفا'' دے وچ اک روایت (۱:۴۲) نقل کیتی اے فرماندے نیں:

کان النبی ﷺ قد وُلِد مختوناً، مقطوع السرۃ

ایدھے وچ کوئی شک نئیں کہ آپ ختنہ شدہ تے ناف بریدہ پیدا ہوئے سن (آپؐ دی ناف نئیں سی)

۲۔ سیدنا عبداللہؓ بن عباسؓ اپنے والد محترم دے حوالے نال روایت کر دے نیں۔

ولد رسول اللہ مختوناً مسروراً یعنی مقطوع السرۃ فأعجب بذلك جدہ عبدالمطلب، وقال لیکونن لنبی رضی اللہ عنہا ھذا شان عظیم

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ختنہ شدہ تے ناف بریدہ (آپؐ دی ناف نئیں سی) پیدا ہوئے تے آپؐ دے دادا حضرت عبدالمطلبؓ ہوراں نوں حیرانی ہوئی تے اوہناں فرمایا میرا ایہہ بیٹا یقین دے طور تے بے شک بہت اُچی شان دا مالک ہوئے گا۔

پیدا ہوئے پاک نبیؐ تے ناف وی کٹّی ہوئی سی
سوہنا مکھڑا کالیاں زُلفاں شان وی شاناں والی

دادے پوتے نوں تکیا تے ایہہ جملہ فرمایا
میرا پتر ایہہ ہوئے گا اُچیاں شاناں والا

پُشت اقدس

(جسم دے درمیان والا حصہ)

۱- سیدہ عائشہ صدیقہ سلام اللہ علیہا روایت کر دیاں نیں:

وکان واسع الظھر

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے جسم مبارک دے درمیان والا حصہ کشادہ سی۔

۲- سیّدہ عائشہ صدیقہؓ فرماندیاں نیں:

وکان طویل مسرُبۃ الظھر

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی ریڑھ دی ہڈی لمی سی۔

۳- حضرت محرش بن عبداللہؓ روایت کردے نیں کہ اک ویلے میں حضوؐر نوں عمرے دا احرام بنھدیاں تکیا۔

فنظرتُ اِلی ظھرہ کانھا سبیکۃ فضۃ

میں جدوں آپؐ دی مبارک کمر ول جھاتی پائی تے اوہنوں چاندی دے ٹکڑے ورگا پایا۔

❀

اک رویت ایہہ وی ویکھی جس دے محرشؓ راوی
پاک نبیؐ عمرے دی جس دم کرن لگے تیّاری

عمرے دا احرام جو بنھیا پاک نبیؐ سروؐر نے
اکھیّاں نوں مسحور سی کیتا اک نوریں منظر نے

ویکھی پشت نبیؐ سوہنے دی چاندی ورگیاں ڈھلکاں
کمرِ نبیؐ انور تے میری جس دم نظراں پیّاں

دل کش نالے چوڑی کمر سی میرے کریم آقاؐ دی
ہڈی ریڑھ مبارک والی سوہنی لمبی نوری

مبارک رانیں

(گھٹنے دے اوپر والا حصہ)

۱- حضرت انس بن مالکؓ روایت کردے نیں:

لم حسر الازار عن فخذہ حتیٰ انی انظر الی بیاض فخذ نبی اللہ

فیر جدوں حضورؐ نے اپنی ران مبارک توں تہبند ہٹائی تے میں حضورؐ دی مبارک ران دی سفیدی دیکھی۔

۲- حضرت ابوامامہ حارثی روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ یجلس القرفصاء

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم جدوں کسے مجلس چ تشریف فرما ہوندے تے اوہناں دا گھٹنیاں توں اوپر والا حصہ اوہناں دے پیٹ نال لگیا ہونداسی۔

❁

وچ حدیثاں ایہہ وی آیا کُج صحابہؓ کہندے
کئی واری گوڈیاں اُتے زور لگا کے بیندے

آقا دیاں راناں دے بارے دسیا پاک صحابیؓ
جسم دے باقی حصّیاں وانگوں ایہہ وی تے چِٹیاں سی

پاک نبیؐ جس محفل اندر خود تشریف لے آندے
راناں نوں سی اپنے پیٹ دے نال لگا کے بیندے

زانوئے مبارک

۱- حضرت علیؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ... فخم الکرادیس

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دے مبارک گھٹنے گوشت نال پُرسن

۲- اک ہور روایت اے:

کان رسول اللہ... جلیل المشاش

حضور صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دے مبارک جوڑاں دیاں ہڈیاں موٹیاں سن۔

مولا علیؓ نے آقاؐ والیاں زانواں بارے دسیا
اوفرماندے نیں عظمت دا ایہہ سن سوہنا شیشہ

باقی جسم دے حصّیاں وانگوں گوڈھے پاک نورانی
گوشت نال پُرسی گوڈھے سارے جوڑ قرآنی

مبارک پنڈلیاں

۱- حضرت ابوجحیفہؓ روایت کردے نیں کہ اک دن حضورؐ اپنے خیمے چوں باہر تشریف لیائے تے مینوں اوہناں دیاں مبارک پنڈلیاں ویکھن دا عظیم موقع ملیا۔ اج وی میرے خیالاں چ اوس منظر دی یاد تازہ اے۔

كان انظر الى وبيض ساقيه

جیویں میں آپؐ دی مبارک پنڈلیاں دی سفیدی ویکھ ریا واں۔

۲- حضرت جابرؓ بن سمرہ روایت کردے نیں:

كان فى ساقى رسول الله حموشة

رسول اللہ دی پیاریاں پنڈلیاں پتلیاں سن۔

۳- حضرت سراقہؓ دسدے نیں کہ جدوں میں اوہناں دا پچھا کردا ہویا حضورؐ کول آیا تے

فلما دنوت منه وهو على ناقته، جعلت انظر الى ساقه كانها جمارة

بس جدوں میں حضور صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم دے کول آیا تے اوس ویلے آپؐ اونٹنی تے سوار سن تے مینوں اوہناں دیاں پنڈلیاں دی زیارت تے انج لگیا جیویں کھجور دا خوشہ پردے چوں باہر نکل آیا ہووئے۔

❀

پنڈلیاں نورانی ڈلیاں نرم تے چاندی جیہاں
ایہہ دسدے نیں پاک صحابیؓ جنھاں نیں سی چمیاں

جس دم آقا ہجرت کیتی پچھے سراقہؓ آیا
اس دن اوہنوں سواونٹھاں دے لالچ نے اُکسایا

پچھے آندیاں جھاتی اوہناں پنڈلیاں اُتے پائی
اک کھجور دے کھوشے وانگوں اوہناں نوں سی جاپی

قدمین شریفین

۱- حضرت عبداللہ بن بریدہؓ توں روایت اے:

ان رسول اللہ ﷺ کان احسن البشر قدما

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے مبارک پیر سارے انساناں نالوں ودھ کے سوہنے سن۔

۲- حضرت انسؓ حضرت ابوہریرہؓ حضرت ہند بن ابی ہالہؓ تے دوسرے ہور صحابیؓ روایت کردے نیں:

کان النبی ﷺ ششن القدمین والکفین

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دیاں تلیاں تے برکتاں والے پیر گوشت نال پُرسن۔

۳- حضرت انسؓ تے سیدنا حضرت ابوہریرہؓ رویت کردے نیں

کان النبی ﷺ ضخم القدمین

نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے پیر مناسب بڑے سن۔

۴- اک ہور روایت اے پئی:

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے برکتاں والے پیرا گو جئے تے نرم سن۔

نرم گُداز تے دل موہ لیندے قدم نبیؐ انور دے
ساری دنیا دے انساں نالوں ودھ کے سوہنے

جس ویلے پتھراں دے اُتے قدم مبارک آندے
کُولے کُولے پتھر سارے فوراً ای ہو جاندے

جھڑی زمین یا پتھراں اُتے اپنے پیر سی رکھدے
اج وی اوہناں تھاواں اُتے کجھ نشان نئیں مِلدے

پیراں دیاں اُنگلیاں

حضرت میمونہ بنت کردمؓ رویت کردیاں نیں کہ اک دفعہ اوہناں اپنے والد دے نال حضوؐر دے پیراں نوں ویکھیا جدوں۔
حضوؐر اونٹنی تے سوارسن تے حضرت میمونہؓ دے والد نے حضوؐر دیاں پیراں نوں پھڑ یاسی۔

فما نسیت فیما نسیت طول اصبع قدمه السبابة علی سائر اصابعه

بس میں اج تک حضورصلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے برکتاں والے پیر دی انگوٹھے دے نال والی انگلی دی خوبصورتی دوسری اُنگلیاں دے مقابلے چ سوہنی لمبائی نہیں بُھلی۔

پاک نبیؐ دے پیراں دیاں برکت والی اُنگلاں
سوہنیاں سی تے اکّو جہیاں اورسی کافی لمیاں

انگوٹھے دے نال سی اُنگلی دُجیاں نالوں لمبی
ایہہ میمونہؓ بنت کردم دے نال روایت مروی

مبارک تلوے

۱- حضرت ہند بن ابی ہالہؓ روایت کردے نیں:

کان رسول اللہ... ششن القدمین خمصان الاخمصین

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے پاک پیر گوشت نال بھرے ہوئے سن
تے پیر دا تھلڑا حصہ کافی گہرا سی۔

۲- اک ہور روایت وچ آپؐ دے پیر دے تھلڑے حصے دے متعلق دسیا
گیا اے۔

کان... یطا بقدمہ جمیعًا لیس لہا اخمص

حضورؐ چلدیاں ہویاں پورا پیر زمین تے لاندے سن کوئی حصہ
ایہو جیہا نئیں سی جہڑا زمین تے نئیں سی لگدا۔

آپؐ دیاں پیراں دے تلوے ہلکے جئے سی گہرے
نرمی والی چال جو چلدے پُورے پیر نہ لگدے

جلدی جلدی زور دے نال اوجس ویلے سی چلدے
اوسے ویلے آپؐ دے پیر زمین دے اُتے لگدے

کافی گہرے پاک نبیؐ دے پیراں دے سی تلوے
چلدیاں ہویاں جہڑے زمیں تے بالکل نئیں سی لگدے

اک روایت اے وی آئی تلوے سی ہم رُتبہ
چلدے ویلے آپؐ دا سارا پیر زمین تے لگدا

مبارک اڈیاں

(ایڑیاں)

حضرت جابر بن سمرہؓ بیان کردے نیں:

کان رسول اللہ ﷺ منهوس العقبین

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی اڈیاں تے گوشت گھٹ سی۔

❀

سارے جگ تے حُسن دے چرچے رنگ رُوپ سہانا
آقاؐ ورگا جسم نُورانی نہ ہویا نہ ہونا

پیر سوہنے تے پیراں دیاں اڈّیاں رُوپ ودھایا
ایسا لگدا آپؐ نوں اپنی مرضی نال بنایا

بھریاں ماس سی نال او اڈیاں چاندی ورگیاں چمکاں
جنّہاں اکھّیاں اوتلیاں تکیاں کدی ناں منظر بُھلیاں

نعلین مبارک

۱- حضرت انسؓ بن مالک آپ ﷺ دے جوڑیاں (نعلین) بارے دسدے نیں

قالَ، لَھُمَا قِبالان

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کے نعلین مبارک چ دو تسمے لگے ہوئے سن۔

۲- حضرت ابن عباسؓ نعلین پاک دے بارے روایت کردے نیں:

کَانَ لِنَعْلِ رَسُوْلِ اللهِ ﷺ قِبالانِ مِثنِیٌّ شِرَا کُھُمَا

فرماندے نیں حضور اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے نعلین مبارک نوں دو تسمے لگے ہوئے سن جہڑے دوہرے سن۔

۳- حضرت عیسیٰ بن طہمانؓ فرماندے نیں:

قَالَ: اخرجَ اِلَیْنَا اَنَس بِنْ مَالِكٍ نَعْلَین جرداوَینِ لَھُمَا قِبالانِ فقالَ: فَحَدَّثَنی ثَابِتٌ بَعْدُ عَنْ اَنَسٍ، اَنَّھُمَا کَانَتَا نعلِیْ النَّبِیِّ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

حضرت انس بن مالکؓ نے سانوں دو جوتے جنہاں تے وال

نئیں سن کسے صندوق چوں کڈھ کے وکھائے۔ راوی کہندے نیں مینوں حضرت ثابتؓ نے دسیا تے اوہناں نوں حضرت انسؓ دسیا کہ او حضورؐ دے جوڑے سن۔

۴- حضرت عبید بن جریج ؓ فرماندے نیں کہ میں اک دفعہ حضرت ابن عمرؓ نوں پچھیا کی وجہ اے میں ویکھنا کہ تسی اوہ جُتی پاندے او جدھے اُتے وال نئیں ہندے تے اوہناں نے فرمایا:

قَالَ: اِنِّی رَاَیْتُ رَسُوْلِ اللهِ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم یَلْبَسُ النعالَ الَّتِی لَیْسَ فِیْھَا شَعَرٌ وَیَتَوَضَّأُ فِیْھَا فَانَا اُحِبُّ أَنْ البسَھَا

میں حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نوں ویکھیا آپؐ دی نعلین (جوڑیاں) تے وال نئیں سی ہُندے تے آپؐ اوہناں چ ای وضو فرماندے سن تے میں وی اوہی جوڑے پانا پسند کرنا۔

جوڑے پاک نبیؐ سوہنے دے اُچیاں شاناں والے
ایناں جوڑیاں تے لگے سی دو سوہنے جئے تسمے

اک رویت ایہہ وی ویکھی جوڑے پاک نبیؐ دے
اوہناں اُتے وال نئیں سی ابنِ عمرؓ نے ویکھے

اُنس وناز نبیؐ سوہنے دے جوڑیاں نال ایہہ ویکھی
ابنِ عمرؓ نے ساری عمرے جتی اوہو جئی پائی

دستارِ مبارک

١- حضرت جابرؓ روایت کردے نیں:

قَال: دَخَلَ النبیُّ ﷺ مَکَّۃَ یومَ الفتحِ وَعَلَیْہِ عمامۃٌ سوداء

کہ جدوں حضور نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم فتح مکّہ والے دن مکہ مکرمہ چ داخل ہوئے اوس ویلے آپؐ دے سر تے کالے رنگ دی پگڑی (عمامہ) سی۔

٢- حضرت عمرؓ دے پتر روایت کردے نیں:

قال: کَانَ النبیُّ ﷺ اِذَا اعتمَّ سَدَلَ عمامَتَہُ بَیْنَ کتِعیہِ

جدوں نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم عمامہ بنھدے تے دوواں مونڈھیاں دے وچ کار شملہ رکھدے سی (دستار دا شملہ موڈیاں دے وچ کار ہنداسی)

٣- حضرت جعفرؓ اپنے باپ حضرت عمرو بن حریثؓ دے حوالے نال روایت کردے نیں:

عَنْ أَبِیْہِ اَنَّ النَّبِیَّ ﷺ حُطَبَ النَّاسَ وَعَلَیْہِ عَمَامَۃٌ سَوْدَاء

نبیؐ پاک صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم خطبہ دے رہے سن تے اوہناں دے سر تے کالی دستار سی۔

آقاؐ دی پگڑی دے بارے کرن صحابیؓ رویتاں
سر دے اُتے کالی پگڑی پائی ہُندی سی اوہناں

جس ویلے سرکارِؐ مدینہ وعظ و نصیحت کردے
سرتے کالے رنگ دی پگڑی بھَن کے حضورؐ سی آندے

دوواں موہڈیاں دے وچ کار شملہ پگڑی دا ہُندا
اوہناں دی پگڑی دے بارے وچ حدیثاں آیا

لباسِ مبارک

۱۔ سیّدہ حضرت اُمّ سلمہؓ فرماندیاں نیں:

قَالَتْ: کَانَ أَحَبَّ الثِّیَابِ اِلَی رَسُوْلِ اللہِ ﷺ القمیصُ

حضور صلّی اللہ علیہ وآلہٖ وسلّم نوں سب توں زیادہ پسند کرتہ سی۔

۲۔ حضرت اسماء بنتؓ یزید روایت کردیاں نیں۔

قالت: کَانَ کُمُّ قَمِیصِ رَسُوْلِ اللہِ ﷺ اِلَی الرُّسْغِ

حضور صلّی اللہ علیہ وآلہٖ وسلّم دی برکتاں والی قمیض دی آستین کلائی تک ہُندی سی۔

۳۔ حضرت انس بن مالکؓ فرماندے نیں:

قَالَ: کَانَ اَحَبَّ الثِّیَابِ اِلَی رسُوْلِ اللہِ ﷺ یَلْبَسُہُ الحِبَرَۃُ

رسول اللہ صلّی اللہ علیہ وآلہٖ وسلّم دا سب توں زیادہ پسند والا کپڑا جنہوں آپؐ پہندے سن اویمنی نقش ونگار والیاں چادراں سن۔

۴۔ حضرت سمرہ بن جندبؓ روایت کردے نیں:

قَالَ رَسُوْلُ اللہِ ﷺ البتوُ البَیَاضَ فَاِنَّہَا اَطْہَرُ وَاَطْیَبُ وَ کَفِّنُوْ فِیْہَا مَوْتَاکُمْ

رسول اللہ صلّی اللہ علیہ وآلہٖ وسلّم نے فرمایا آپؐ وی چٹے کپڑے پہنیا کرو تے مُردیاں نوں وی ایناں کپڑیاں دا کفن پایا کرو۔ ایس لئی کہ ایہہ کپڑے زیادہ پاک تے صاف ستھرے نیں۔

یمنی نقش و نگاراں والی چادر سوہنے پائی
تہہ بند اُتے پاک قمیض لگے اوہناں نوں چنگی

چِٹے کپڑے پہنن بارے دسیا پاک صحابہؓ
مُردیاں نوں وی چِٹا کفن دیو حکم اے نبیؐ دا

جِہڑے کپڑے آقا نے پائے اونے حُرمت والے
دل وچ عشق محبّت رکھو اوہناں کپڑیاں بارے

انگوٹھی

۱- حضرت حماد بن سلمہؓ رویت کردے نیں:

قالَ رایت ابن ابی رافع یتختم فی یمینه وقالَ عبید الله بن جعفر: كَانَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ یتختم فِی یمینهِ

میں ابو رافعؓ نوں سجے ہتھ چ انگوٹھی پہنے ہوئے ویکھیا تے ایس دی وجہ پُچھی اوہناں نے فرمایا میں عبداللہ بن جعفرؓ نوں سجے ہتھ چ انگوٹھی پائے ہویاں ویکھیا تے حضرت عبداللہ بن جعفرؓ نے دسیا نبیؐ پاک صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اپنے سجے ہاتھ چ انگوٹھی ڈالدے سی۔

۲- حضرت انس بن مالکؓ رویت کردے نیں:

قَالَ: كانَ خاتَمُ النبیِّ ﷺ مِنْ وَرِقٍ، وكَانَ فَصُّهُ حبشِیًا

حضور خاتم النبینؐ دی انگوٹھی چاندی دی سی جدھے وچ حبش دا نگینہ سی۔

۳- حضرت ابن عمرؓ فرماندے نیں:

أَنَّ النبِیَّ ﷺ اتَّخَذَ خاتَمًا مِنْ فِضَّةٍ، فَكَانَ یختِمُ بِهِ وَلاَ یَلْبَسُهُ

بے شک نبی پاک صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے چاندی دی اک انگوٹھی بنوائی۔
آپؐ اوہدے نال مہر لگاندے سن تے پہندے وی سن۔

۴- حضرت انسؓ فرماندے نیں:

قَالَ: كَانَ نَقْشُ خَاتَمِ رَسُوْلِ اللهِ ﷺ: مُحَمَّدٌ سَطْرٌ: وَرَسُوْلٌ سَطْرٌ وَاللهُ سَطْرٌ۔

نبی اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی انگوٹھی دا نقش ایہہ سی۔ ایک سطر محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اک سطر رسولؐ تے اک سطر اللہ۔

چاندی نال بنی انگوٹھی حبشی وچ نگینہ
سجے ہتھ دی اُنگل دے وچ پاندے شاہِؐ مدینہ

کندہ ایس انگوٹھی اُتے مہر نبیؐ اطہر دی
میرے پاک نبیؐ دا ناں ایس تے لکھیا ہویا سی

جس ویلے سرکارؐ مدینہ خط کسے نوں لکھدے
مہر نبوت والی آقاؐ خط اُتے سی لاندے

مہر نبوّت

۱- حضرت علیا حضرت ابوزیدؓ عمرو بن اخطب دے حوالے نال دسدے نیں کہ اک دفعہ حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے اوہناں نوں اپنی پیاری تے مبارک پشت تے مالش کرن دی دونوں جہاناں دی بھلائی بخشی تے اوہناں (حضرت ابوزیدؓ) نے ویکھیا کہ

شعر مجتمع علی کتفه

آپؐ دے مبارک کندھیاں دے درمیان کج والاں دا خزانہ سی۔

۲- سیدنا حضرت جابرؓ فرماندے نیں پئی:

فالتقمت خاتم النبوة بفی، فکان ینم علی مسگا

میں جدوں اپنا مونہہ مہر نبوت دے کول کیتا تے اوہدی دل نوں موہ لین والی مہک میرے اُتے ور آئی۔

۳- حضرت جابر بن سمرةؓ روایت کردے نیں:

کان خاتم رسول یعنی الذی بین کتفیه غدّة حمراء مثل بیضة الحمامة

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دے دوویں مبارک کندھیاں دے درمیان مہر نبوت سی۔ جہڑی کبوتر دے انڈے دی مقدار دے برابر اُبھریا ہویا سرخ گوشت دا ٹکڑا سی۔

کھبے مونڈھے دی ہڈی دے کول سی مہر نورانی
ایہو مہر میرے نبیؐ دی بن گئی پیاری نشانی

ایہہ تصدیق حکم خدا دی مہر نبوّت عالی
دوواں مونڈھیاں وچ کار رہی اے کرماں والی

جنہاں ویکھی مہر نبیؐ دی اوسی کرماں والے
خوشبو ایسی مہر چوں آوے سُنگھن والے دسدے

مآخذ

١- ابن اسحاق، محمد بن اسحاق بن یسار (٨٥-١٥١ھ سیرت النبیؐ۔
٢- ابن سعد، ابوعبداللہ محمد (١٦٨-٢٣٠ھ/ ٧٨٤-٨٤٥ء طبقات ابن سعد۔
٣- سورۃ ترمذی محمد بن عیسیٰ ٢١٠-٢٧٧ ہجری/شرح شمائل ترمذی (٨٢٥-٨٩٢ء)
٤- قاضی عیاض، ابو الفضل عیاض بن موسیٰ بن عیاض ٤٧٦-٥٤٤ھ (١٠٨٣-١١٤٩ء) کتاب الشفاء
٥- ابن جوزی، ابوالفرج عبدالرحمن بن علی ٥١٠-٥٧٩ ہجری (١١١٦-١٢٠١ھ) الوفا باحوال المصطفیٰؐ
٦- ابن قیم، محمد ابی عبداللہ (٦٩١-٧٥١ھ زادالمعاد
٧- سیوّطی، جلال الدین ابو الفضل عبدالرحمن بن ابی بکر محمد بن ابی بکر بن عثمان (٨٤٩-٩١١ھ/ ١٤٤٥-١٥٠٥ء۔ الخصائص الکبریٰ